



Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 7. Plena dulcibus deliciis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

poculum salutis effudit. S. Chrysologus serm. 2.

O quam mirabilis est dilectio tua Domine JESU! qui, antequam ascenderes ad cælum, misisti hominibus potestatem; ut te, qui velis, habeat in Altari: & tuo Corpori taliter nos incorporari voluisti; ut tecum unum cor, & unam animam, haberemus inseparabiliter colligatam. S. Laurent. Just. de incendio div. am. cap. 4.

Alta dies allegoricè diei potest fervens dilectio Christi: quæ sic ardenter dilexit nos; quod nobis in cibum tradidit semetipsum, ut in se per charitatem totaliter transformaret. S. Bernardinus Sen. t. 1. f. 53. a. 1.

Hoc Sacramentum est memoriale suæ dilectionis: quia *dilexit nos & lavit nos in sanguine suo* à peccatis nostris. Apoc. 1. 5. Solet uniusque homo, cum est in magno amoris fervore, ex vehementia dilectionis facere magna. In illo fervoris excessu, quando paratus erat pro nobis in mortem tradere vitam suam, ab excessu amoris majus opus agere coactus est, quam unquam operatus fuit ab origine Mundi; dare nobis Corpus in cibum, & sanguinem suum in potum. Ideo in persona Christi ad Dominum Propheta ait: *Zelus domus tuæ comedit me.* Pl. 68. 10. id est, immensus animarum Zelus. & Zelans amor, me comestibilem fecit. Idem f. 54.

Tunc propemodum omnem vim amoris effudit amicis, antequam etiam ipse sicut aqua effunderetur pro inimicis. Guericus Abb. serm. 1. de Ascens.

Monstruosum nimis gelicidium, si non fluat sicut cera cor tuum (loquitur de sumptione Eucharistiæ) & anima mea à facie hujus ignis. Qualiter defluebat, quæ dicebat in Canticis. c. 5. 6. *anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est.* Jam habemus non vocem, sed præsentiam. Gerson tr. 9. sup. Magnif.

§. VI.

Eucharistia unis nos Christo Domino.

COQUES ex ea duodecim panes. Levit. 24.

5. Figura sunt Eucharistiæ, ut docent Hieronymus, Cyrillus Hieros. Damascenus, Hesychius, Rupertus. Sunt autem & figura Apostolorum; participatione Sacramenti ita DEO uniti, & conformati; ut & ipsi panes dicerentur. S. Cyrillus Alex. in Cat. Græc. ad Luc. 6. 20. panis siquidem de cælo descendens, & vitam dans Mundo, quisnam alius sit? præter omnium Salvatorem Christum. Ad imitationem autem ipsius panes appellati sunt beati Discipuli, consortes facti panis nutriendis nos in vitam æternam. Sylveira in Joan. 6. q. 41.

Reversere. Cant. 2. 17. Qui in cælos ascendisti, reversere; ut mihi sis cibum, & nutrimentum: quod ætius sis unitus mihi, & ego tibi. de Ponte hic Exh. 40. §. 1.

Propter te, dimisso Patre, ad te veni, ut tenerem te. Univi te mihi, atque conjunxi, dixi: me comede, bibe; & in cælo te habeo, & tibi in terra connector. Non tibi satis quod

in cælo primitias tui habeo? non istud consoletur affectum? Rursus ad inferiora descendi: non utique commisceor tibi; sed connector, comedo, & in frusta concido; ut summa conjunctionis, & commixtio, atque unio fiat. S. Chrysost. hom. 15. in ep. 1. Timoth.

Non sufficit ipsi, hominem fieri, flagellis interim cædi; sed nos secum in unam, ut ita dicam, massam reducit. Neque id fide solum, sed re ipsa, nos Corpus suum efficit. Multæ matres post partum aliis nutricibus infantes dederunt; quod ipse facere noluit, sed proprio Corpore nos alit, & sibi conjungit, atque conglutinat. Idem hom. 83. in Matth. 26.

Dum in Sacramentis vino aqua miscetur, Christo fidelis populus incorporatur, & jungitur; & quædam ei copulâ perfectæ charitatis unitur; ut possit dicere cum Apostolo: *quis nos separabit à charitate Christi?* Rom. 8. 35. - Sicut ergo separari grana ab illius confecti panis adunatione non possunt; & sicut aqua ad propriam redire substantiam vino permixta non potest: sic & Fideles quique, atque sapientes, qui redemptos se Christi sanguine, & Passione, cognoscunt; ita debent quati inseparabilia membra Capiti suo fidei conservatione, & ardentissimâ religione, sociari: ut ab eo non voluntate, non necessitate, se jungi; non ullâ terrenæ spei ambitione, non denique ipsâ possint morte divelli. Eusebius Emis. hom. 5. de Pascha.

Caro, & sanguis, Christi id efficiunt; ut nos in Christo, & Christus in nobis sit. S. Eligius hom. 8.

Hæc unio Christi, & perceptio Sacramenti, est figura unionis in patria. Nec mirum, si Filius DEI nunc tribuit nobis Corpus, & Sanguinem suum, in alimoniam gratiæ ad tempus; quibus post hanc vitam paratus est dare propriam Divinitatem in escam gloriæ in æternum. Dion. Carthus. in Matth. 26.

§. VII.

Eucharistia est plena dulcibus deliciis.

Ex Veteri, & Novo.

DE pomis cæli - de pomis fructuum solis, & lune. Deut. 33. 13. Non solum arbor, sed etiam cibus suavis in malo est. Ergo cibus suavis est Christus: cibus planè mentes hominum, & Angelorum, pascens. S. Ambros. Octon. 5. in Pl. 118. Ideo à Moysè vocatur *pomum cæli*: quia cælum ad terras secum detulit; & torrentem voluptatis, quæ in cæcolas exundat, ad terram derivavit. Eucharistia fructus, & pomum est solis, & lune, hoc est, solis JESU, & MARIE lune, Arcones in Il. 3. Disc. 5.

Afferre farinam. 4. Reg. 4. 41. Si paululum farinæ, quam Eliseus misit in ollam carni, tanquam mortem amaram, satis fuit, ut nihil amaritudinis in olla remaneret; quomodo Panis ille cælestis non sufficiet ad dulcorandam omnem vitam hujus amaritudinem. de Ponte Perfecl. Chr. tr. 4. c. 6. §. 1.

Dedisti

Dedisti lætitiā in corde meo, à fructu frumenti, & vini. Pl. 4. 7. 8. Data est lætitia in corde nostro ab illo tempore, quò accepimus frumentum in Corpore, vinum in sanguine. Et certè in corde dedisti lætitiā: nam in aliis conviviis in extimis labiis lætitiā apparet; & risus mentem, & cor, subire non potest. S. Ambrosius hic.

Altaria tua Domine virtutum. Pl. 83. 4. Optaverat sanctus peregrinus domum cœlestem: sed interim, dum ejus possessio differtur, consolatur se, quòd veldidulum in terris invenit, Altaria nidelicet Domini sui. Nihil enim habemus in terris, quòd melius nobis repræsentet tabernaculum cœlestē, quàm sacrum Altare. Bellarminus hic.

Comede in lætitiā panem tuum, & bibe cum gaudio vinum tuum. Eccl. 9. 7. id est, sume Eucharistiā cum gaudio, quòd ex munda conscientia profluit. de Ponte in Cant. 1. Exhort. 15. §. 3.

Sub umbra illius. Cant. 2. 3. Quis vestrum nesciat? quòd sit fructus ejus dulcis: expulit enim à nobis amaritudinem mortis, & vitæ æternæ dulcedinem indidit. Ubi tempus venit hujusmodi fructus edendi, accipiens panem, & vinum, accipite, inquit, & comedite. S. Rupertus hic. Fructus dulcis gutturi tam corporis, quàm animæ, est Eucharistia, quā nos Christus pascit. Ita Aponius, Rupertus, Bernardus, Sylveira hic.

Fulcite me floribus. Cant. 2. 5. Hebr. *Fulcite me in lagenis*, aut *vasis viteris*: Scilicet continentibus optimum vinum lactificans cor. Nonne lagena, & vas vini, Sacramentum istud, quòd sub speciebus panis, & vini, institutum est? Imò ipsæ species sunt lagena vini: nam cum Corpore CHRISTI continent ipsum sanguinem intrā venas, tanquam vinum in suo vase. De Ponte hic Exh. 38. §. 1.

Deserviens uniuscujusque voluntati. Sap. 16. 21. Ut quòd pius quisque velit, id latè sapiat manna Eucharisticum: poenitentibus enim sapit veniam, timentibus gratiam, amantibus lætitiā, omnibus piè agentibus bona reliqua. Quàm dulces piè sumentibus lacrymæ! quàm dulces affectus inter amplexus! quàm dulces gemitus inter voces! Velloso in Judith 5. Parænet. 34.

Vincenti dabo manna calculum candidum. Apoc. 2. 17. Gemmam albam lucidam. Manna significat inenarrabilem felicitatis dulcedinem. Rich. à S. Viç. In reprehensione Episcopi duo Nicolaitarum mala tetigit Dominus: *edere, & fornicari*. Et utrumque vincenti promittitur in præmium manna absconditum, Eucharistia; juxta Rupertum, Bedam, Albertum M. Nam vincenti gulæ concupiscentiam datur reffectio spiritualis Eucharistiæ; in qua sunt omnes spirituales deliciae, & suavitates. Sylveira hic. Optimè manna hoc sunt consolationes spirituales: quæ quasi congrua merces à Deo datur vincenti tum delicias, tentationes, & concupiscentiis carnales; tum suum metum, &

pussillanimitatem, qualis erat hæc Episcopi Pargameni. Cornelius hic.

Ex Patribus.

Panis iste Angelorum - omnium exuperat dulcedinum voluptates. S. Cyprianus de Cœna Domini.

Dum in hac vita sumus, ut terra nobis cœlum fiat, facit hoc mysterium. S. Chrysost. hom. 24. in 1. Corinth.

Promissionis terra Christi Caro est, ac dulcibus divinæ gratiæ succis exuberans; cujus purissimò doctrinæ lacte alimur, & nutrimur. S. Gaudentius tr. de ordinatione sua.

Exhibuit se, ut tuæ sit peregrinationis comes, ignorantiae tuæ lux - de te lætetur, suis tecum deliciis perfruatur, quemadmodum testatur: *delicia mea, esse cum filiis hominum*. Non quidem ut suas à filiis hominum capteret delicias; sed ut cum filiis hominum communiceet proprias. S. Laurentius Justin. de Eucharist.

O dulcis, & delectabilis cœna; dum Dilectus in mensa cordis suscipitur, dum amplexibus amoris adstringitur. Si enim delectatio est convenientis cum conveniente; quantam tibi putas delectationem adesse, quando Creator suæ conjungitur creaturæ ad similitudinem factæ; Pater pius amantissimæ filiæ, & sponsus dulcissimæ suæ sponsæ. S. Bonavent. serm. 84.

§. VIII.

In Eucharistia Christi Domini liberali magnificentia.

Ex Veteri.

Pleraq; figurat.

Des tibi Deus de rore calti, de pinguedine terra. Gen. 27. 28. Ros Christi Divinitas, pinguedo terræ Humanitas. Rorate cœli desuper. De Ponte in Cant. 1. Exh. 15. §. 3.

Manè videbitis gloriam Domini. Ex. 16. 7. *Et ecce gloria Domini apparuit.* v. 10. Quæ sit ejus gloria, indicat, v. 12. *Manè saturabimini panibus; sicutq; quòd ego sum Dominus Deus vestester.* Arcones in II. 3. Disc. 6.

Facies mensam de lignis Setim. Ex. 25. 23. *Et ipsi labio coronam interrasilem.* v. 25. Præcipitur Moyli facere candelabrum aureum, ut luceret in templo v. 31. Mandavit fieri altare Ex. 27. 1. Et tamen nec in candelabro, nec in altari, sed solum mensæ vult imponi coronam. Candelabrum figura miraculorum, & doctrinæ Christi; Sacrificia, & altare, Crucifixi, Ar panes in mensa, figura Eucharistiæ. Rupertus lib. 4. in Ex. quæ est hæc mensa, nisi mensa Corporis, & sanguinis Domini. Sylveira in Joan. 6.

Videns regina Saba - cibos mensæ ejus - non habebat ultra spiritum. 3. Reg. 10. 5. Regina Saba stupore affecta est, cum vidit cibos mensæ Salomonis: quid si vidisset hunc cibum mensæ